

GEMEENTE EEMNES

INFORMATIENOTA RAAD EEMNES

Datum vaststelling college: 22 augustus 2023

Van het college van B&W

Aan Gemeente Eemnes – Gemeenteraad

Portefeuillehouder Havinga, M.

Onderwerp

Raadsinformatiebrief jaarrekening 2022 HBEL-taken (maatwerkvoorzieningen) Sociaal Domein Eemnes

Portefeuillehouder

Havinga, M.

Openbaar

Ja

Kennisnemen van

De toelichting bij de jaarrekening 2022 HBEL-taken (maatwerkvoorzieningen) Sociaal Domein.

Aanleiding (inleiding)

Door de uitvoeringsorganisatie Maatschappelijke Zaken HBEL is de toelichting bij de jaarrekening 2022 wat betreft de HBEL-taken (maatwerkvoorzieningen), onderdeel sociaal domein, opgesteld.

1. Kernboodschap

1.1 Samenvatting

In 2022 valt de jaarrekening minder gunstig uit dan in 2021.

De jaarrekening voor de Participatiewet is gestegen ten opzichte van 2021 door de kosten voor de Energietoeslag. Deze kosten worden echter gecompenseerd door het Rijk. Eemnes heeft in 2022 een bijdrage van €328.388 voor de Energietoeslag ontvangen.

De jaarrekening voor Wmo is lichtelijk gedaald ten opzichte van 2021. Landelijke ontwikkelingen zoals de vergrijzing en een afname in het mentaal welzijn zullen de komende jaren naar verwachting leiden tot een grotere vraag naar ondersteuning. Ook de inflatie heeft effect op de dienstverlening en kosten binnen het sociaal domein. Om de kosten in het sociaal domein te beheersen is de inzet op preventie, het verstevigen van de sociale basis en de beweging naar (lokale) basisondersteuning van belang. Zo kan zwaardere zorg, en daarmee hogere kosten, worden voorkomen.

2. Belangrijkste ontwikkelingen

2.1 Inflatie

In 2022 hebben we te maken gehad met een sterke inflatie. Prijzen van goederen en diensten waren in 2022 gemiddeld 10% hoger dan in 2021. Dit is de hoogste inflatie na 1975. Met name de prijsontwikkeling van energie (elektriciteit, gas en stadsverwarming) droeg bij aan de hoge inflatie in 2022. Energie was in 2022 gemiddeld 114% duurder dan in 2021. Voor de gestegen energieprijzen was een energietoeslag van €1.300 beschikbaar voor inwoners met een inkomen tot 120% van de toepasselijke bijstandsnorm. Door middel van de persoonlijke aanpak energietoeslag is nogmaals gekeken naar elke afwijzing of voorgenomen afwijzing energietoeslag, of er sprake was van bijzondere omstandigheden dan wel behoefte aan andere ondersteuning.

2.2 Autonome externe ontwikkelingen voor de komende jaren

Er wordt verwacht dat externe ontwikkelingen voor een grote vraag naar ondersteuning gaan zorgen in de komende jaren.

Demografische ontwikkelingen

De komende jaren zal de vergrijzing toenemen, in 2030 zullen er naar verwachting ruim 21.000 65-plussers zijn in de HBEL-gemeenten. Op dit moment zijn dat er zo'n 19.000. Voor Eemnes zal het aantal 65-plussers naar verwachting stijgen van 2.100 in 2023 naar 2.500 in 2030. Het aantal alleenwonende 65-plussers, kinderloze ouderen en chronisch zieken (bijvoorbeeld inwoners met dementie) zal daardoor ook stijgen. Verder zal het aandeel alleenstaanden en eenoudergezinnen naar verwachting toenemen. Dit zijn groepen inwoners die veel zorg en ondersteuning nodig hebben. De verwachting is dat de vraag naar voorzieningen in het sociaal domein daarom zal toenemen.

Afname mentaal welzijn

Tijdens de coronacrisis is het aantal Nederlanders dat zich ongelukkig voelt gestegen, emotionele eenzaamheid nam tijdens de coronacrisis toe. Ook zijn bestaande mentale problemen door de crisis verergerd. Sinds het einde van de laatste lockdown is het mentaal welzijn (nog) niet verbeterd.

- Het percentage jongeren met psychische problemen is nauwelijks afgenomen. Jongeren ervaren in toenemende mate psychische problemen door maatschappelijke zorgen of prestatiedruk.
- Het aantal volwassenen met psychische problemen is in 2022 gestegen. In 2022 had 26% van de Nederlandse volwassenen een psychische aandoening.
- Het lokale begeleidingsteam ziet ook dat er jongeren en ouderen zich melden die zich somber of eenzaam voelen. Aan hen wordt praktische ondersteuning geboden om zwaardere problematiek te voorkomen.

Dit laat zien dat het mentaal welzijn afneemt, ook zonder de gevolgen van de coronacrisis. De vraag naar ondersteuning zal hierdoor waarschijnlijk nog meer stijgen.

Personeelstekort

Door bovenstaande demografische ontwikkelingen zal er ook meer zorgpersoneel nodig zijn. Maar op dit moment kampen zorgaanbieders al met personeelstekorten. Dit leidt landelijk tot wachtlijsten. In 2031 zal het tekort aan zorgpersoneel in Nederland naar verwachting oplopen tot 135.000 werknemers. Dit kan leiden tot een toenemende druk op mantelzorgers. Het inzetten op verschuiving van zware en dure hulp, naar lichtere, goedkopere hulp heeft de grootste potentie om het personeelstekort tegen te gaan.

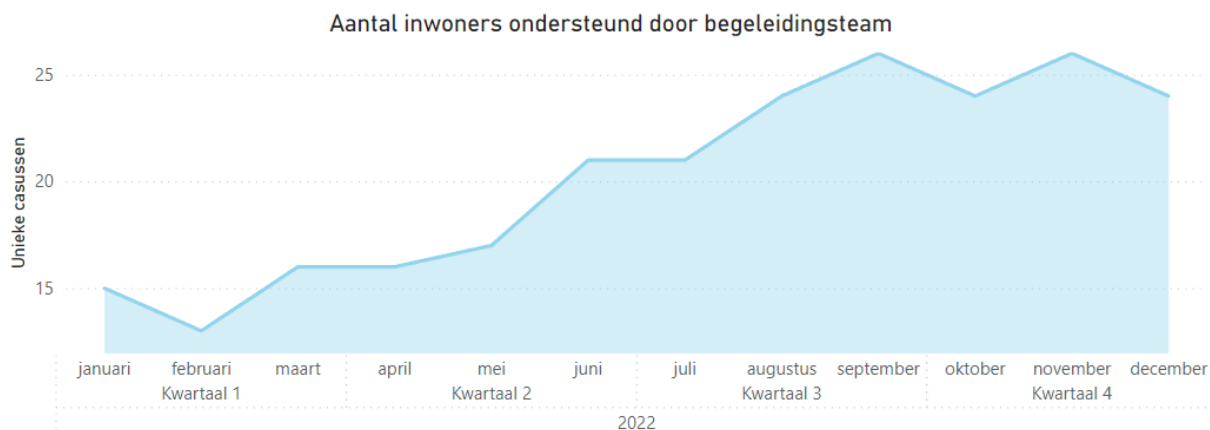
2.3 Lokale begeleidingsteam (18+)

Alle inwoners (18–100 jaar) die moeilijkheden ondervinden in hun dagelijkse leven en er zelf niet uitkomen, zijn welkom bij het lokale begeleidingsteam. Dit kan ook gericht zijn op preventie. Het team werkt met inwoners die zelfstandig mee kunnen én willen werken aan het aanpakken van hun problematiek. De ondersteuning die het lokale begeleidingsteam biedt, moet op basis van maatwerk leiden tot zoveel mogelijk zelfredzaamheid. Dat betekent dat het team samen met de inwoner ontwikkeldoelen

opstelt en de inwoner zo lang als nodig, maar zo kort als mogelijk, helpt om die doelen te bereiken.

Met het lokale begeleidingsteam wordt er naar verwachting een bezuiniging gerealiseerd op geïndiceerde begeleiding. Voor Wmo begeleiding wordt die bezuiniging op de geïndiceerde begeleiding binnen de regionale contracten behaald. We gaan de ontwikkeling van dit nieuwe team in relatie tot de gerealiseerde besparing nog evalueren.

Sinds de start van het lokale begeleidingsteam (18+) zijn er 54 casussen gestart in de gemeente Eemnes. De stijgende lijn is eind 2022 enigszins afgenomen doordat het team niet op volle sterkte was. Er zijn nieuwe begeleiders aangenomen om de inwoners goed te kunnen blijven ondersteunen.

Doorlooptijd

Uit caseloadbesprekingen met de begeleiders blijkt dat zij gemiddeld eens per twee weken begeleidingscontacten hebben van gemiddeld 1 tot 2 uur. Ter vergelijking, de gemiddelde intensiteit van geïndiceerde begeleiding Wmo lag in 2022 op 144 minuten. Er worden dus kortere minder intensieve trajecten ingezet door het lokale begeleidingsteam dan bij geïndiceerde begeleiding. In onderstaande tabel is een overzicht te vinden van de gemiddelde doorlooptijd en duur van casussen.

	Gemiddelde doorlooptijd per casus	Gemiddeld aantal contactmomenten per casus	Gemiddelde duur per contactmoment	Gemiddelde duur van contactmomenten per casus
18+	226 dagen	8.81 keer	80.5 minuten	586 minuten

Apparaatskosten

In de jaarrekening en begroting voor geïndiceerde begeleiding zijn de ambtelijke apparaatskosten van het lokale begeleidingsteam niet verwerkt. Om een compleet beeld te schetsen hieronder de begroting en realisatie 2022 van het lokale begeleidingsteam voor de gehele HBEL en het aandeel van Eemnes (18+ begeleiding).

	Fte	Begroot 2022	Werkelijk 2022
HBEL-gemeenten	12,77 fte	€ 984.861	€ 680.570
Aandeel Eemnes	–	–	€50.938

2.4 Kosten buiten de regionale contracten om

Voor sommige inwoners die complexe zorg nodig hebben, is het regionale aanbod niet voldoende. Er wordt dan gekeken of de zorg geleverd kan worden via een PGB, of dat de aanbieder die de complexe zorg levert niet toch gecontracteerd kan worden. Als dat allemaal geen optie is, wordt er met de aanbieder een raamwerkovereenkomst afgesloten. Vaak is dit tegen een hoger tarief dan de regionale inkoopafspraken, ook omdat het om specifieke zorg gaat. De werkinstructie is dit jaar nog aangescherpt om te zorgen dat er minder raamwerkovereenkomsten worden afgesloten, maar dit kan niet altijd worden voorkomen.

2.5 Jaarrekening Eemnes 2022

In onderstaande tabellen zijn de jaarrekening 2021, de bijgestelde begroting 2022, de jaarrekening 2022 voor Wmo en Participatiewet weergegeven. De jaarrekening is vervolgens vergeleken met de begroting, dit vormt het saldo.

Wmo	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Saldo	%
Wmo begeleiding	€ 299.837,36	€ 280.919,00	€ 242.622,14	€ 38.296,86	14%
Dagbesteding en vervoer	€ 19.131,41	€ 40.000,00	€ 49.864,63	€ -9.864,63	-25%
Hulp bij huishouden	€ 594.348,65	€ 539.800,00	€ 562.903,33	€ -23.103,33	-4%
Eigen bijdrage Wmo	€ -44.633,04	€ -43.000,00	€ -45.154,15	€ 2.154,15	-5%
Hulpmiddelen	€ 94.750,62	€ 115.700,00	€ 120.712,55	€ -5.012,55	-4%
PGB	€ 26.216,62	€ 68.000,00	€ 28.734,41	€ 39.265,59	58%
Vervoer	€ 61.216,34	€ 168.454,00	€ 204.292,27	€ -35.838,27	-21%
RTC	€ 560,98	€ 1.000,00	€ 4.655,98	€ -3.655,98	-366%
Overig	€ 8.468,20	€ 12.000,00	€ 10.421,18	€ 1.578,82	13%
Totaal	€ 1.059.897,14	€ 1.182.873,00	€ 1.179.052,34	€ 3.820,66	0%

Participatiewet	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Saldo	%
BUIG	€ 1.299.901,61	€ 1.391.000,00	€ 1.223.082,35	€ 167.917,65	12%
Rijksbijdrage BUIG	€ - 1.187.032,00	€ - 1.278.238,00	€ - 1.216.288,00	€ -61.950,00	5%
Re-integratie	€ 108.517,27	€ 135.512,00	€ 120.634,62	€ 14.877,38	11%
Bijzondere bijstand*	€ 85.117,88	€ 112.993,00	€ 420.458,28	€ -307.465,28	-272%
Kindarrangement	€ 30.423,41	€ 31.000,00	€ 34.292,90	€ -3.292,90	-11%
Schuldhelpverlening	€ 11.339,25	€ 36.500,00	€ 13.925,85	€ 22.574,15	62%
Inburgering	€ 6.688,00	€ 0	€ 8.493,85	€ 8.493,85	100%
Participatiewet overig	€ 26.626,11	€ 34.110,00	€ 28.026,62	€ 6.083,38	-18%
Totaal	€ 381.581,53	€ 462.877,00	€ 632.626,47	€ -169.749,47	-37%
*bijdrage Rijk energietoeslag				+ €328.388	
Totaal saldo incl. bijdrage Rijk				€ 158.638,53	

Totaal effect	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Saldo	%
Wmo	€ 1.059.897,14	€ 1.505.027,00	€ 1.502.714,58	€ 2.312,42	0%
Participatiewet	€ 381.581,53	€ 462.877,00	€ 632.626,47	€ -169.749,47	-37%
Leerlingenvervoer	€ 94.636,46	€ 237.051,00	€ 226.110,31	€ 10.940,69	5%
Totaal	€ 1.536.115,13	€ 1.967.904,00	€ 2.361.451,36	€ -156.496,36	-8%
Bijdrage Rijk energietoeslag				+ € 328.388	
Totaal saldo incl. bijdrage Rijk				€ 171.891,64	9%

3. Toelichting per onderdeel

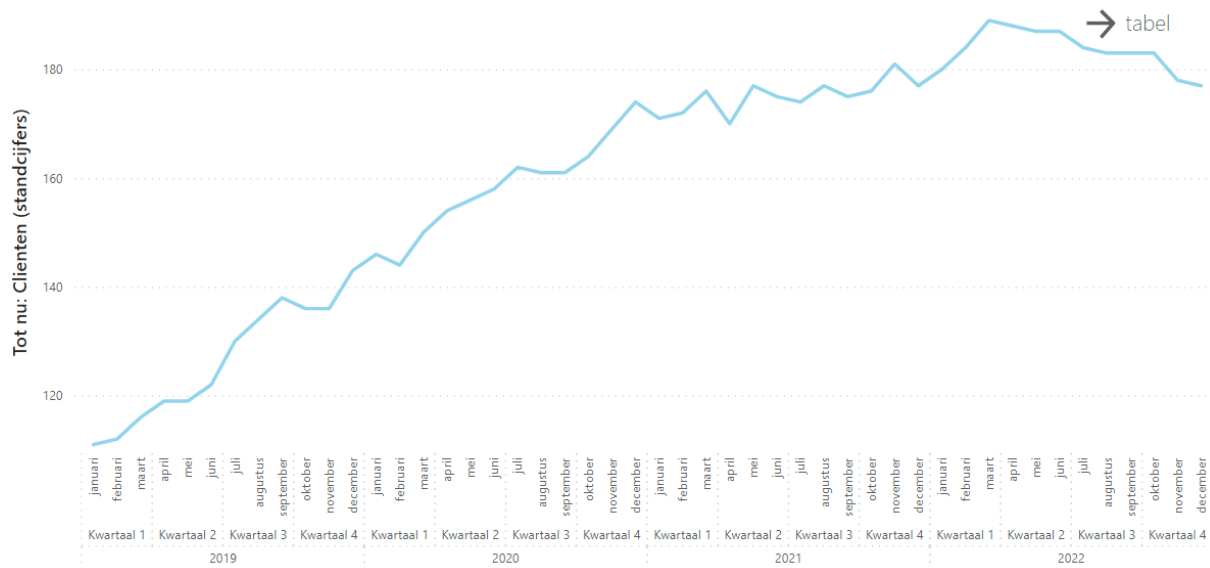
Wmo

3.1 Hulp bij het huishouden

Wmo	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Saldo	%
Hulp bij huishouden	€ 594.348,65	€ 539.800,00	€ 562.903,33	€ -23.103,33	-4%

Huishoudelijke hulp is hulp bij bijvoorbeeld het schoonmaken, opruimen of de afwas doen. Het doel is een schoon en leefbaar huis. Schoon staat voor: een basishygiëne borgen, waarbij vervuiling van het huis en gezondheidsrisico's van bewoners worden voorkomen. Leefbaar staat voor: opgeruimd en functioneel, bijvoorbeeld om vallen te voorkomen. Sinds de invoering van het abonnementstarief is de instroom van inwoners met huishoudelijke hulp flink gestegen. Ook de (dubbele) vergrijzing heeft sinds 2019 gezorgd voor stijgende aantallen en kosten binnen de Wmo. Deze stijging van het aantal inwoners in Eemnes met huishoudelijke hulp is in 2022 wat afgevlakt (zie figuur hieronder).

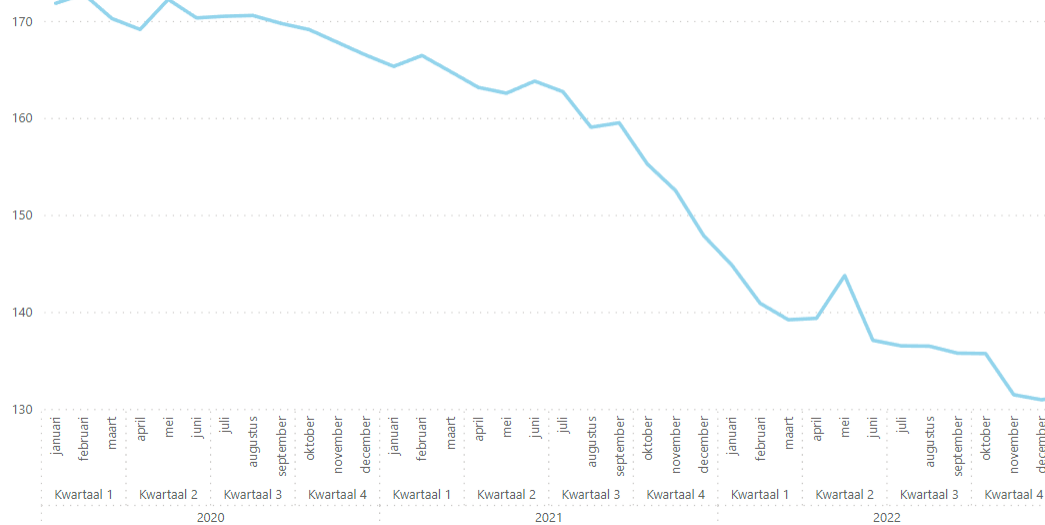
Aantal inwoners met huishoudelijke hulp

Niet alleen de aantallen zijn gestabiliseerd, ook de kosten zijn gedaald. De jaarrekening van 2022 is circa €30.000 lager dan de jaarrekening van 2021. De daling in kosten kan worden verklaard door de invoering van het KPMG HHM normenkader. KPMG en HHM hebben onderzocht welke (tijds)inzet van huishoudelijke hulp noodzakelijk is in gemiddelde situaties en welke afwijkingen op de standaardsituatie toegepast kunnen worden. De intensiteit¹ is in 2021 bij zowel lopende als nieuwe casussen aangepast op basis van dit normenkader. Waar de gemiddelde intensiteit in 2020 166 minuten was en in 2021 155 minuten, is de gemiddelde intensiteit in 2022 gedaald naar 146 minuten per huishouden per week (zie figuur hieronder). Deze daling leidt samen met de stabilisering van de aantallen tot lagere kosten.

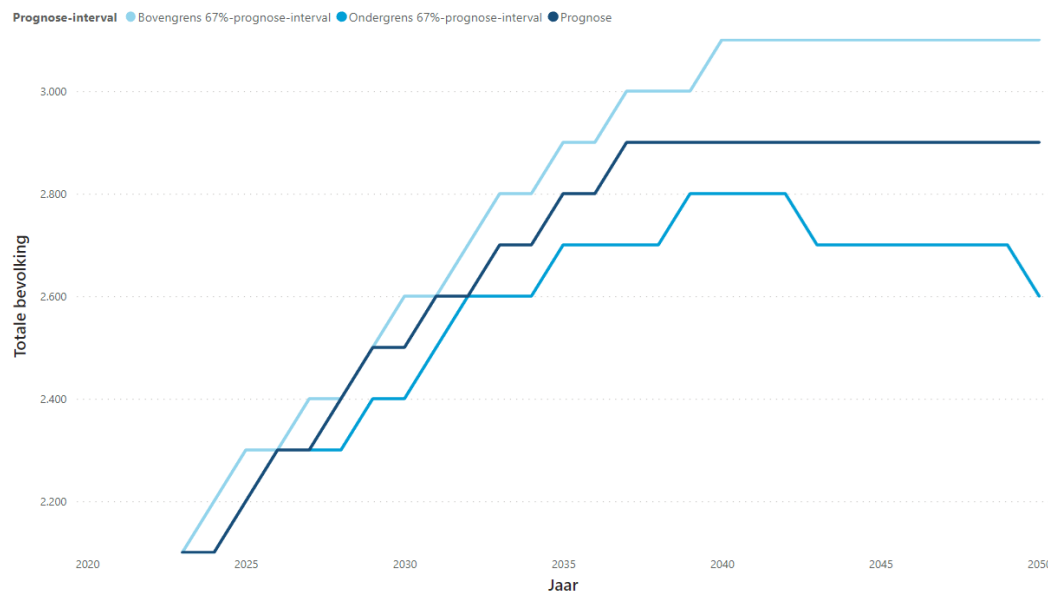
¹ Het aantal minuten dat een huishouden hulp krijgt per week

Verloop van intensiteit in minuten

Hoewel de cijfers in 2022 gunstig uit zijn gevallen, zal de vergrijzing de komende jaren alleen nog maar toenemen. Zie figuur hieronder voor een prognose van de toename van 65+ inwoners.

Prognose toename 65+ inwoners

De verwachting is dat de aantallen binnen de Wmo en huishoudelijke hulp zullen blijven stijgen. Het Rijk speelt daarop in door per 1 januari 2026 het abonnementstarief voor Wmo voorzieningen aan te passen naar een inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Dit zou er voor moeten zorgen dat de stijging in aantallen en kosten beperkt wordt. De gemeente

Eemnes heeft daarnaast zelf een inkomenstoets ingevoerd per 1 mei 2023. Het is nog te vroeg om te zeggen of dit een significant effect heeft op de aantallen en kosten. Een evaluatie zal later dit jaar volgen.

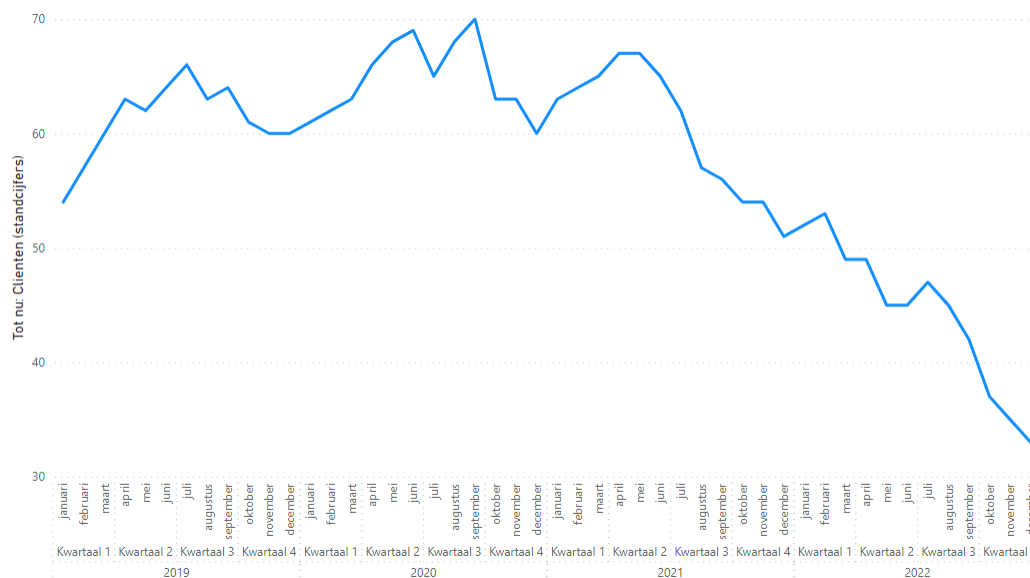
Een ander gevolg van de stijgende aantallen is de toename van wachtlijsten. Mede door personeelstekorten bij zorgaanbieders zijn er vooral bij grote gemeenten lange wachtlijsten voor huishoudelijke hulp. De gemeente Eemnes werkt niet met wachtlijsten. De afgelopen jaren hebben we wel gezien dat inwoners soms langer moesten wachten op ondersteuning. Daarop is direct geacteerd door de Regio Gooi en Vechtstreek door een beschikbaarheidslijst te introduceren. De Regio heeft korte lijntjes met de zorgaanbieders, waardoor wij continu op de hoogte zijn welke zorgaanbieders plek hebben en welke niet. Dit wordt inzichtelijk gemaakt door middel van een beschikbaarheidslijst. Iedere gemeente in onze regio ontvangt deze lijst. Aan de hand van de beschikbaarheidslijst kan een consulent actief op zoek gaan naar een zorgaanbieder die wel direct huishoudelijke hulp kan leveren.

3.2 Wmo geïndiceerde begeleiding

Wmo	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Saldo	%
Wmo geïndiceerde begeleiding	€ 299.837,36	€ 280.919,00	€ 242.622,14	€ 38.296,86	14%

Bij Wmo begeleiding krijgt een inwoner ondersteuning bij dagelijkse handelingen en leert om deze zelf op te pakken. Dat gaat om bijvoorbeeld persoonlijke verzorging. Maar het kan ook gaan om sociale zelfredzaamheid. Zoals eerder benoemd, wordt er verwacht dat de behoefte aan ondersteuning binnen het sociaal domein de komende jaren toe zal nemen o.a. door de vergrijzing en een afname van het mentaal welzijn. Dit wordt ook verwacht voor de voorziening Wmo begeleiding. We zien echter nog geen stijging terug in de aantallen voor geïndiceerde begeleiding (zie figuur hieronder).

Aantal inwoners met geïndiceerde begeleiding

Er is een duidelijke dalende lijn te zien vanaf mei 2021. Dit valt te verklaren doordat de uitvoeringsdienst maatschappelijke zaken in mei 2021 is gestart met een eigen begeleidingsteam. Het lokale team pakt meer casussen op, waardoor geïndiceerde begeleiding afneemt. Ook de kosten zijn gedaald. De jaarrekening 2022 is zo'n €50.000 lager dan in 2021.

3.3 Wmo Dagbesteding

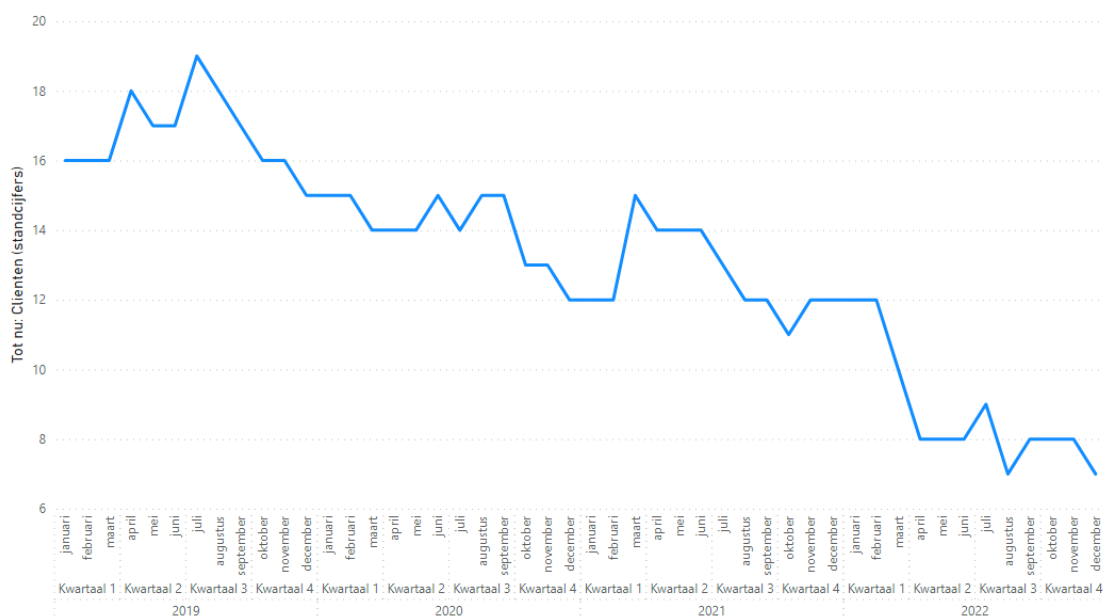
Wmo	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Saldo	%
Dagbesteding en vervoer	€ 19.131,41	€ 40.000,00	€ 49.864,63	€ -9.864,63	-25%

Dagbesteding zijn activiteiten overdag om de tijd van de inwoner prettig en/of zinvol in te vullen. De jaarrekening 2022 voor geïndiceerde dagbesteding is relatief gelijk aan de jaarrekening in 2021. In 2021 was er een balanspost vrij gevallen uit 2020. De daadwerkelijke kosten in 2021 lagen daardoor €25.000 hoger, op €44.131. Het kleine tekort wordt met name verklaard doordat er geen kosten zijn begroot voor dagbesteding vervoer, maar wel kosten zijn gemaakt van €3.375. Daarnaast zijn er kosten buiten de regionale contracten om gemaakt van circa €15.000. Dit gaat om indicaties van Vivium zorg die een

half jaar lang direct door de gemeente zijn betaald voordat Vivium op is gegaan in de King Arthur groep. Het betreft indicaties uit 2021 die in 2022 zijn betaald. Omdat het technisch niet mogelijk was dit via het regionale systeem te laten lopen (DLP) zijn hiervoor aparte overeenkomsten opgesteld.

De dalende lijn van 2021 heeft zich in 2022 voortgezet. Eind 2021 waren er 12 inwoners met dagbesteding, eind 2022 zijn dat er 7. Er is een duidelijke dalende lijn te zien sinds maart 2020, de start van de corona crisis in Nederland (zie figuur hieronder). Een aantal dagbestedingslocaties kon toen niet op volle kracht draaien. De dalende lijn is sinds het opheffen van de coronamaatregelen in maart 2022 wat afgevlakt.

Aantal inwoners met dagbesteding

3.4 Hulpmiddelen

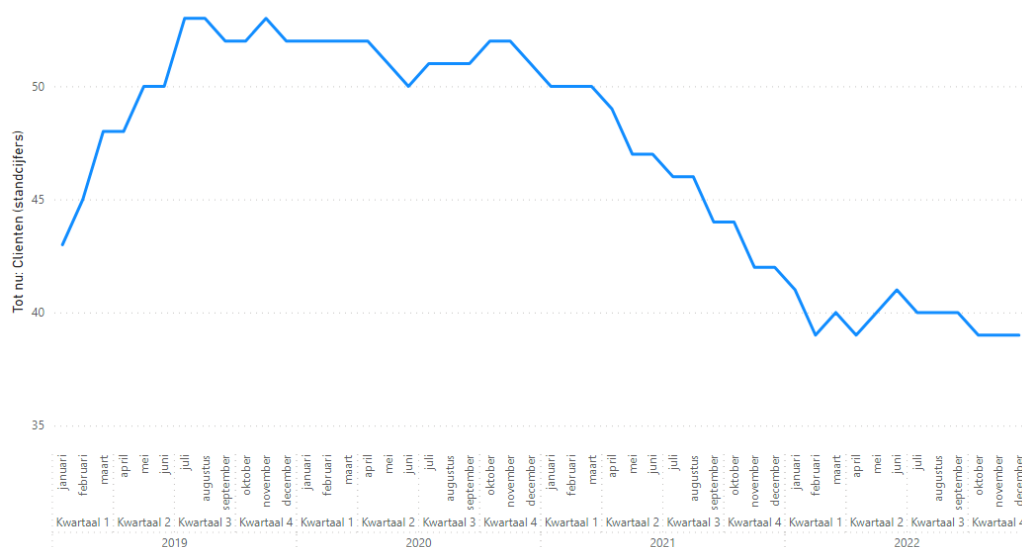
Wmo	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Saldo	%
Rolstoelen	€ 48.954	€ 34.755,22	€ 47.000,00	€ 42.652,93	€ 4.347,07	9%
Woonvoorzieningen	€ 84.522	€ 59.995,40	€ 68.700,00	€ 78.059,62	–€ 9.359,62	–14%
Hulpmiddelen totaal	€ 196.730	€ 94.750,62	€ 115.700,00	€ 120.712,55	€ –5.012,55	–4%

Bij hulpmiddelen gaat het om hulpmiddelen in huis die een inwoner nodig heeft om zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen, of om hulpmiddelen om de mobiliteit in en om het woonhuis te verbeteren. In 2022 zien we een stijging in de kosten voor hulpmiddelen ten opzichte van 2021.

Voor rolstoelen zijn de kosten gestegen met circa €8.000. Dit kan worden verklaard doordat de gemiddelde kosten per voorziening hoger waren in 2022 dan in 2021. Er zijn dus duurdere rolstoelvoorzieningen afgegeven. Met name voor handmatig bewogen rolstoelen zijn de gemiddelde kosten per inwoner gestegen, van € 1.068 in 2021 naar € 1.437 in 2022. Met een jaarrekening van €42.652,93 blijven de kosten wel binnen de begroting.

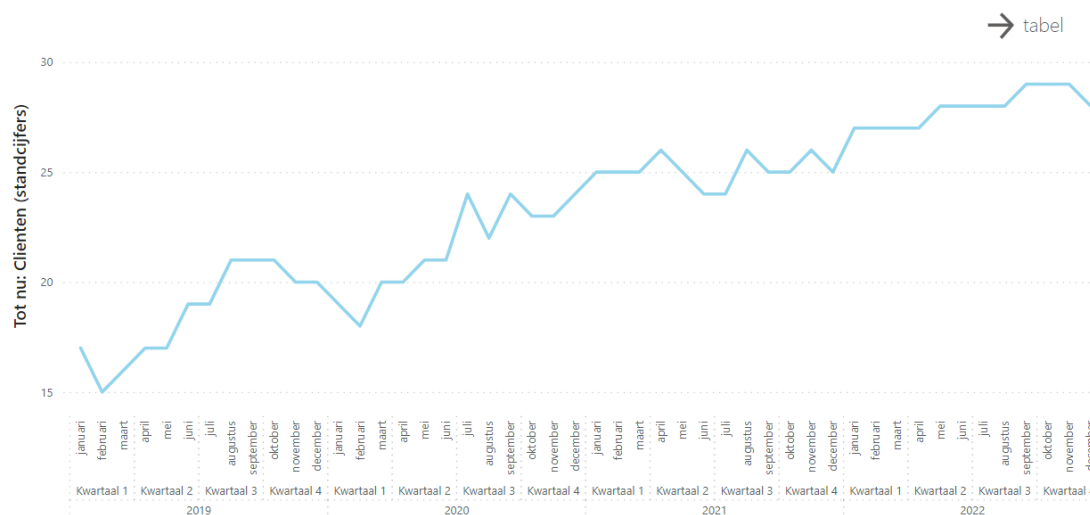
Daarnaast zijn de aantallen wel gedaald (zie figuur hieronder). Er is een duidelijke daling te zien vanaf 2020, in 2022 is het aantal weer gestabiliseerd. Dit kan worden verklaard doordat vanaf 1 januari 2020 hulpmiddelen voor zorgverlening, wonen en mobiliteitshulpmiddelen (zoals een rolstoel) vanuit de Wlz betaald worden als inwoners in een Wlz-instelling wonen. Vóór 2020 was de gemeente verantwoordelijk voor het verstrekken van rolstoelen aan inwoners in verzorgingstehuizen. Overgang naar de Wlz kan dus leiden tot dalingen in aantallen en de kosten, omdat voorzieningen dan niet meer vanuit de Wmo hoeven te worden betaald. In 2022 had 14% van de inwoners met een rolstoelvoorziening een Wlz indicatie.

Aantal inwoners met een rolstoel

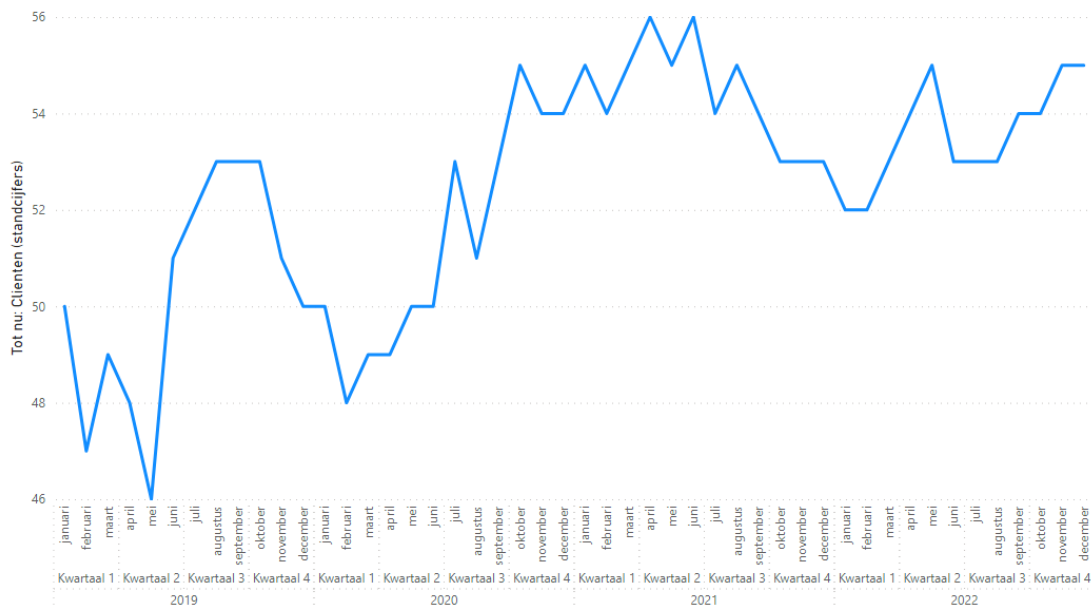
De vergrijzing heeft ook effect op de toename in het aantal woonvoorzieningen. Ouderen blijven langer thuis wonen. Dit heeft met name effect op het aantal inwoners met een traplift. Sinds 2019 stijgt het aantal inwoners met een traplift gestaag (zie figuur hieronder).

Aantal inwoners met een traplift

Maar een klein deel van de inwoners met een traplift valt onder de Wlz, dit is een percentage van 6%. Ook het totale aantal inwoners met een Woonvoorziening is gestegen (zie figuur hieronder). De kosten voor woonvoorzieningen zijn daardoor gestegen ten opzichte van 2021. De jaarrekening is circa € 17.000 hoger dan in 2021.

Aantal inwoners met een woonvoorziening

Regionaal zijn er met betrekking tot woonvoorzieningen ook ontwikkelingen gaande. Voor woningaanpassingen en zorgunits wordt in 2023 een nieuwe inkoopprocedure gestart door de Regio Gooi en Vechtstreek. Gekozen is om de procedure niet opnieuw via een open house-constructie in de markt te zetten, maar door middel van een openbare procedure conform de (gewijzigde) Aanbestedingswet 2012. De reden hiervoor is dat de Regio namens de gemeenten graag met minder aanbidders een overeenkomst aangaat zodat onderling betere afspraken over de dienstverlening gemaakt kunnen worden. De Regio wil met aanbidders een partnerschap aangaan en samenwerken aan duurzame oplossingen en kostenbesparingen binnen het sociaal domein.

3.5 Vervoer

Wmo	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Saldo	%
Individueel vervoer	€ 48.296,00	€ 51.000,00	€ 75.317,00	€ -24.317	-48%
Collectief vervoer	€ 110.867,92	€ 117.454,00	€ 128.975,76	€ -11.521,76	-10%
Totaal vervoer	€ 159.163,92	€ 168.454,00	€ 204.292,76	€ -35.838,76	-21%

De Wmo-vervoersvoorziening is bedoeld voor inwoners die hun eigen vervoer niet meer zelfstandig of met hulp van familie of vrienden kunnen organiseren. Daar is bijvoorbeeld sprake van als iemand vanwege een handicap, beperking of psychische aandoening niet

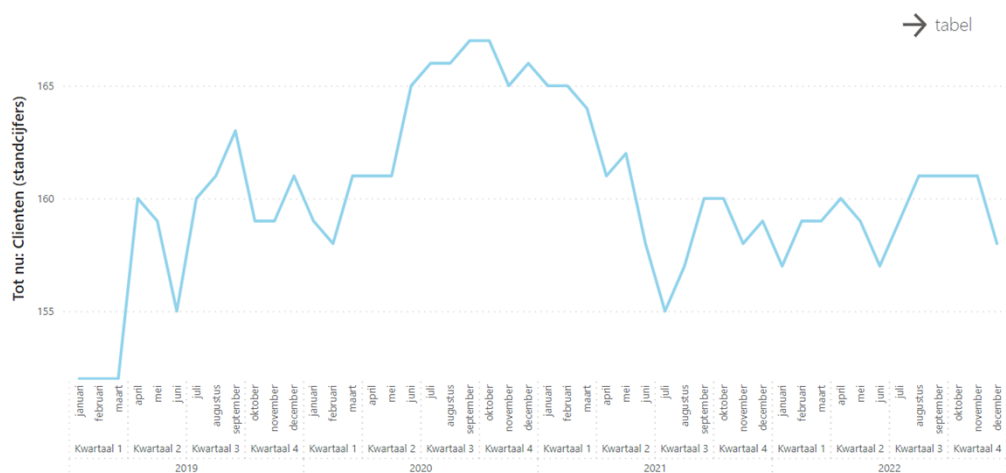
meer kan reizen met het openbaar vervoer. Onder collectief vervoer valt de Wmo-taxipas, onder individueel vervoer vallen voorzieningen zoals een driewiel fiets of scootmobiel.

Collectief vervoer

Sinds 1 januari 2021 wordt het Wmo vervoer uitgevoerd door Vervoer BV van de Regio Gooi en Vechtstreek. In 2022 waren de effecten van corona nog merkbaar in het Wmo vervoer. Een deel van het jaar mochten er minder mensen vervoerd worden per auto, daardoor was er in het eerste kwartaal van 2022 sprake van hogere kosten. Ook zorgde corona ervoor dat inwoners met een Wmo taxi-pas een andere manier van vervoer verkozen. Het aantal ritten bleef in 2022 dan ook achter bij het te verwachten aantal op basis van de 'pré-corona' cijfers uit 2019. Gedurende het jaar nam het aantal ritten wel gestaag toe. In Eemnes hebben er in 2022 115 inwoners met een Wmo taxi-pas gebruikt gemaakt van hun voorziening. Daarbij zijn er 4.894 ritten en 43.800 kilometers gereden.

Het aantal inwoners met een vervoersvoorziening is stabiel gebleven. Eind 2021 waren er 159 inwoners met een collectieve vervoersvoorziening. Eind 2022 waren dat er 158.

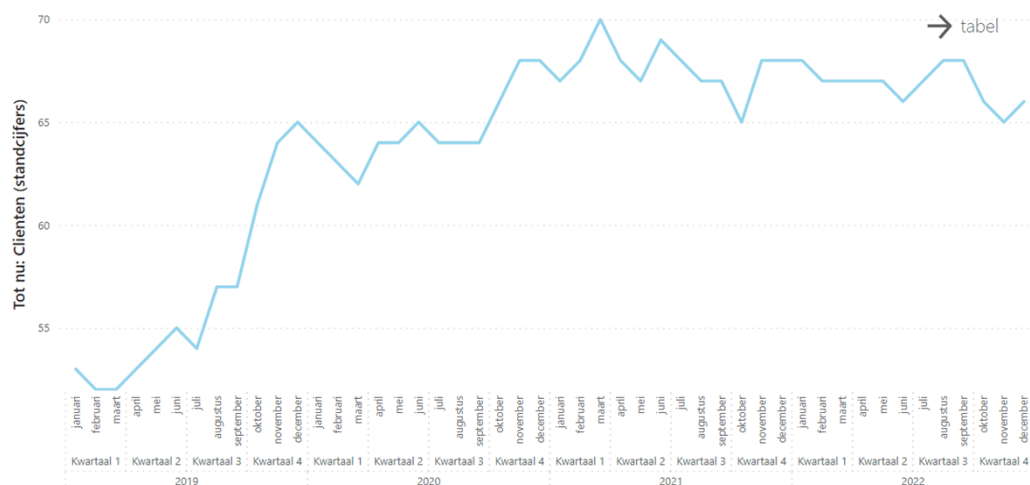
Aantal inwoners met een collectieve vervoersvoorziening

Individueel vervoer

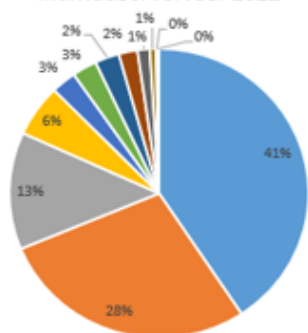
Het aantal inwoners met een vervoersvoorziening is in 2022 stabiel gebleven (zie figuur hieronder). Eind 2021 waren er 68 inwoners met een individuele vervoersvoorziening, eind 2022 waren dat er 66.

Aantal inwoners met een individuele vervoersvoorziening

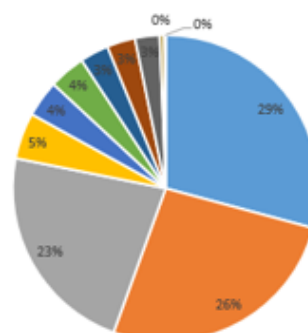
De jaarrekening van 2022 is daarentegen een stuk hoger dan in 2021, zo'n €20.000. Dit komt met name doordat er in 2022 duurdere voorzieningen zijn verstrekt. Handbikes zijn dure voorzieningen die direct veel invloed kunnen hebben op de kosten. Ook is er een dure tandem verstrekt. Daarnaast zijn er in 2022 meer scootmobielen verstrekt. Dit zorgt voor een stijging in de kosten. Zie onderstaande figuren voor de verdeling van de kosten in 2021 en 2022.

Individueel vervoer 2021

- Onderhoud/repairatie vervoersvoorziening
- Driewiel fiets
- PGB onderhoud/repairatie
- Tandem
- Aanpassing eigen auto
- Haalbaarheid(sen)
- Scootermobiel
- IVV
- Aanpassing en/of accessoires
- Tegemoetk kosten aanschaf/gebruik ander verplaatsi
- IVV in de kosten gebruik rolstoeltaxi
- Vaardigheidsles(sen)

Individueel vervoer 2022

- Scootermobiel
- Handbike
- Autostoeltje
- IVV
- Driewiel fiets
- PGB onderhoud/repairatie
- Onderhoud/repairatie vervoersvoorziening
- Tandem
- Aanpassing en/of accessoires
- Wandelwagen/buggy
- Tegemoetk kosten aanschaf/gebruik ander verplaatsi

3.6 RTC

Wmo	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Saldo	%
RTC	€ 560,98	€ 1.000,00	€ 4.655,98	€ -3.655,98	-366%

De regeling tegemoetkoming chronisch zieken (RTC) is in 2022 afgeschaft. Er zijn nog een aantal aflopende kosten die in 2022 moesten worden betaald. Dit zijn kosten die nog worden betaald aan inwoners naar aanleiding van een eerdere toekenning. Dit ging in 2022 om €3.513. Ook worden de kosten voor sociaal medische indicaties (SMI) op deze post geboekt. Dit was een bedrag van €1.143. Volgend jaar zullen er geen SMI kosten meer op deze post worden geboekt.

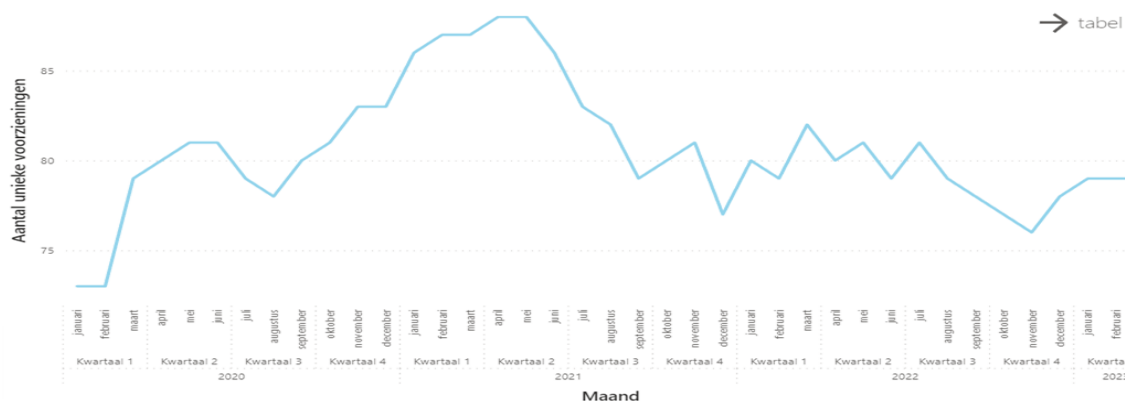
Participatiewet

3.7 Uitkeringen

Participatiewet	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Saldo	%
BUIG	€ 1.299.901,61	€ 1.391.000,00	€ 1.223.082,35	€ 167.917,65	12%
Rijksbijdrage BUIG	€ -1.187.032,00	€ -1.278.238,00	€ -1.216.288,00	€ -61.950,00	5%

In onderstaande figuur is te zien dat het aantal uitkeringen gedurende 2022 licht is gedaald van 80 in januari 2022 naar 78 in december 2022. Uit cijfers blijkt dat de groep mensen boven 45 jaar met een uitkering het grootst is en dat zij ook vaak langer dan 3 jaar een uitkering ontvangen. Uit onderstaande figuur blijkt tevens dat er in het 1e en 2e kwartaal het aantal uitkeringen hoger lag. Door de krapte op de arbeidsmarkt die in de loop van het 2e kwartaal ontstond, zijn mensen in korte tijd uitgestroomd. De jaarrekening 2022 valt daardoor gunstig uit. Het voordeel wordt iets minder groot doordat de Rijksbijdrage in 2022 lager was.

Aantal uitkeringen

3.8 Re-integratie

Participatiewet	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Saldo	%
Re-integratie	€ 108.517,27	€ 135.512,00	€ 120.634,62	€ 14.877,38	11%

In 2021 zagen we al dat de afstand tot de arbeidsmarkt van de mensen die bemiddeld werden door Zicht op Werk (ZOW) steeds groter werd. Daar werd rekening mee gehouden. In de loop van 2022 ontstond er een krapte op de arbeidsmarkt waardoor mensen met een relatief korte afstand tot de arbeidsmarkt sneller een baan vonden. Dit heeft als gevolg gehad dat de bemiddelbare een grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft en daardoor langer en intensiever begeleid moet worden door ZOW. We zien ook dat er meerdere interventies, programma's en instrumenten worden ingezet. Daardoor zijn de kosten hoger dan voorgaand jaar, maar door de krapte op de arbeidsmarkt lager dan de begroting.

3.9 Bijzondere bijstand

Participatiewet	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Saldo	%
Bijzondere bijstand	€ 85.117,88	€ 112.993,00	€ 420.458,28	€ -307.465,28	-272%
Totaal incl. bijdrage Rijk				€ 20.922,72	

Energietoeslag	
Aantal inwoners met energietoeslag	246
Kosten	€ 331.000
Bijdrage Rijk	€328.388

Bijzondere bijstand is een uitkering waarmee inwoners extra en bijzondere kosten kunnen betalen. Onder bijzondere bijstand valt sinds 2022 ook de energietoeslag. Voor de gestegen energieprijzen was een energietoeslag van €1.300 beschikbaar voor inwoners met een inkomen tot 120% van de toepasselijke bijstandsnorm. De jaarrekening bijzondere bijstand is daarom flink gestegen ten opzichte van 2021. Maar voor de energietoeslag heeft Eemnes een bijdrage ontvangen van het Rijk van €328.388. Dit maakt Eemnes wel een ‘nadeel gemeente’. De kosten voor de energietoeslag zijn hoger dan de ontvangen bijdrage.

In 2022 is aan 267 inwoners energietoeslag toegekend, maar omdat de energietoeslag aan te vragen was tot en met 31 december 2022 is voor een aantal inwoners de toeslag pas in 2023 uitbetaald.

De energietoeslag is niet meegenomen in de begroting. Dit verklaart het tekort. Wanneer het bedrag van de energietoeslag wordt afgetrokken van de jaarrekening, komt het totaal uit op €89.458,28 aan kosten voor bijzondere bijstand in 2022. Dit is ongeveer gelijk aan 2021.

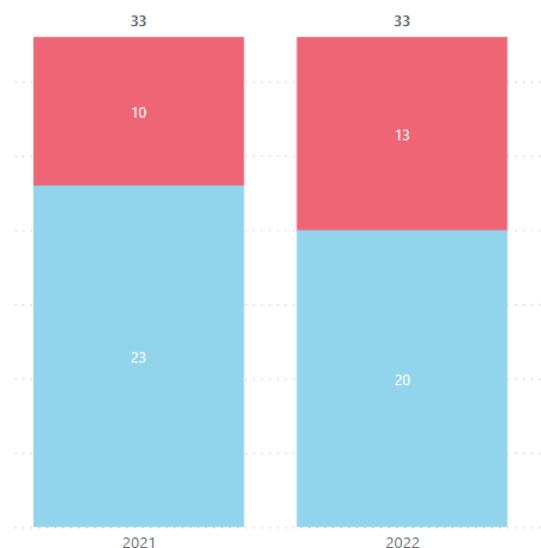
3.10 Kindarrangement

Participatiewet	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Saldo	%
Kindarrangement	€ 30.423,41	€ 31.000,00	€ 34.292,90	€ - 3.292,90	-11%

Het kindarrangement is speciaal voor kinderen tussen de 4-17 jaar die leven in een gezin met een laag inkomen. Via het online platform ‘Meedoen HBEL’ kunnen ouders aanspraak maken op bijvoorbeeld een tweedehands fiets, kledingpakket of zwembabonement. Hoewel het aantal gezinnen dat gebruik maakt van het kindarrangement gelijk is gebleven, zijn er in totaal wel meer kinderen die gebruik hebben gemaakt van het kindarrangement. In 2021 ging het om 33 gezinnen (62 kinderen) en in 2022 om 33

gezinnen (78 kinderen). De jaarrekening is in 2022 daarom gestegen ten opzichte van de jaarrekening in 2021.

In onderstaand figuur staat het blauwe deel voor het aantal ambtshalve toekenningen. Het rode deel staat voor het aantal toegekende aanvragen.

3.11 Schuldhulpverlening

Participatiewet	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Saldo	%
Schuldhulpverlening	€ 11.339,25	€ 36.500,00	€ 13.925,85	€ 22.574,15	62%

Iedere inwoner die zich zorgen maakt over zijn financiën kan aankloppen bij het team schuldhulpverlening. Ook inwoners die (nog) geen schulden hebben. Voor inwoners jonger dan 18 jaar kan er geen traject worden ingezet, maar ook deze inwoners kunnen met een consulent in gesprek. Het team schuldhulpverlening is in het sociaal domein actief voor- en in de toegang. Dat betekent dat inwoners in sommige gevallen geen indicatie nodig hebben om hulp te krijgen van het team schuldhulpverlening. Dit is afhankelijk van de problematiek. De consulent kan zelf directe hulp en praktische ondersteuning aan de inwoner bieden. Daarnaast verwijst een consulent in sommige gevallen door naar interne of externe partners zoals: Schuldhulpmaatjes, Versa Welzijn of Humanitas. Voor ondernemers kunnen ook boekhouders worden ingezet. Het afhandelen van schulden bij schuldeisers is uitbesteed aan de Sociale Kredietbank.

In 2022 is de jaarrekening redelijk gelijk aan de jaarrekening van 2021. In 2022 zijn er 16 aanmeldingen geregistreerd door het schuldhulpverlening team. Trajecten bij de sociale kredietbank zorgen echter voor de meeste kosten binnen schuldhulpverlening. Het aantal schuldregelingen bij de sociale kredietbank is stabiel gebleven. In 2022 waren er, net als in 2021, 6 schuldregelingen. Deze aantallen staan los van het aantal meldingen vroegsignalering. Deze meldingen stijgen. Maar niet elke melding leidt uiteindelijk tot een aanvraag schuldhulpverlening.

Aanmeldingen	
2022	16
2021	16

Schuldenregelingen bij sociale kredietbank	
2022	6
2021	6
2020	13
2019	10

4. Conclusie

De jaarrekening van 2022 is minder gunstig uitgevallen dan in 2021.

Voor de kosten voor de Participatiewet zijn gestegen ten opzichte van 2021. Dit wordt verklaard door hoge kosten voor het uitkeren van de Energietoeslag. De kosten voor de energietoeslag worden gecompenseerd door het Rijk. Eemnes heeft een bijdrage ontvangen van het Rijk van €328.388.

Voor de Wmo blijft de vergrijzing de belangrijkste oorzaak voor hoge kosten. De aantallen lijken zich over het algemeen wel te stabiliseren. Hierbij moet de winstwaarschuwing worden gegeven dat het aantal 65-plussers de komende jaren nog zal toenemen. De vergrijzing zal de komende jaren nog voor een stijging zorgen in de vraag naar ondersteuning. Daarnaast zijn kosten buiten regionale contracten om een belangrijke reden voor hogere kosten binnen de Wmo. Deze kosten worden niet meegenomen in de begroting van de BEL-gemeenten.

Het is daarom van belang om de vergrijzing en andere ontwikkelingen mee te nemen in de begroting. Ook moet er worden ingezet op preventie, het verstevigen van de sociale basis en de beweging naar (lokale) basisondersteuning. Zo kan zwaardere zorg, en daarmee hogere kosten, worden voorkomen.